

Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund

Årsredovisning **2015**

20 år med SÄRF

Räddningstjänstförbundet har under 2015 firat 20 år. Detta har genomförts på olika sätt med aktiviteter både mot allmänhet och egen personal. Ett välbesökt öppet hus på Guttasjöns övningsanläggning var ett uppskattat arrangemang där räddningsenheter från olika delar i förbundet visade sina färdigheter. Sedan starten 1995 har förbundet utvecklat sin kompetens, förmåga och materiella standard så att den håller hög kvalitet i en nationell jämförelse. Befolkningen i förbundet har under denna period ökat med cirka 6% samtidigt som antalet larm per år har ökat med cirka 69% och uppgår idag till 2954. I ett förändringsarbete har effektiviseringar genomförts i den operativa beredskapen som innebär att numerären har minskat med cirka 19% under motsvarande period.

2015 startade en ny mandatperiod med flera nya ledamöter i förbundets direktion. Under året har förbundet genomfört introduktionsutbildning och information till den nya styrelsen om förbundets myndighetsansvar och verksamhet.

SÄRF har under året arbetat fram ett nytt handlingsprogram för perioden 2016-2019. Direktionen och personalen har medverkat i olika arbetsgrupper och workshops för att få en bred förankring i denna process. Handlingsprogrammet beskriver de mål och den inriktning som direktionen vill att förbundet ska arbeta efter under perioden 2016 till och med 2019. Efter en omfattande remissrunda beslutade direktionen i december om ett nytt handlingsprogram.

Högskolan i Borås presenterade 2015 sin visionsplan Campus 2025, som innehåller önskemål om att även inkludera brandstationens mark till campusområdet. Borås Stad har aviserat att någon förändring av brandstationsområdet för närvarande inte är aktuell. SÄRF utreder däremot möjligheterna till en eventuell ny etablering i Viared, ett område i Borås med en just nu expansiv tillväxt.

2015 passerades en milstolpe för samverkan mellan räddningstjänster i Västra Götaland. Vid räddningschefskonferensen den 12 november undertecknade alla 22 räddningstjänstorganisationer en avsiktsförklaring som innebär en fördjupad och strukturerad samverkan inom olika områden.

Förhoppningsvis kommer detta också att sätta Västra Götaland på kartan i nationellt perspektiv.

Avslutningsvis vill vi tacka alla medarbetare för ett gott arbete och för att ni på ett engagerat sätt tar er an utvecklingen av vårt förbund.

Ulf Sjösten
TF Ordförande

Sven-Åke Josefsson
Räddningschef

Innehåll

Ett tryggt och olycksfritt samhälle för alla

4

Uppdrag
Förebygga
Räddningsinsatser
Uppföljning
Stöd till kommunerna

Verksamhet 2015

6

Insats och beredskap

Rekrytering
IVPA
Lokaler
Insatser under 2015
En av årets händelser
Insatsstatistik

Förebyggande

Samhällsplanering
Bygglov
Rådgivning och information
Tillsyn LSO
Tillsyn LBE
Insatsuppföljning
Automatiska brandlarm
Sotning och brandskyddskontroll
Övrigt säkerhets- och trygghetsarbete
Medlemskommunernas krisberedskap

Extern utbildning

Barn och unga

Administration

Personal

14

Konflikt Brandmännens Riksförbund
Rekrytering av ny chef
Heltidspersonal
RiB-kårer
Räddningsvårn
Jämställdhet
Arbetsmiljö
Företagshälsovård

TABELLER

Antal anställda
Tidsanvändning för heltidsanställd personal
Inarbetad tid 2015-12-31
Personalstatistik

Ekonomi

18

God ekonomisk hushållning
Finansiellt mål
Årets resultat
Verksamhetens intäkter
Personalkostnader
Medlemsavgifter
Övriga verksamhetskostnader
Finansnetto
Avskrivningar och investeringar
Utvärdering av Ekonomisk Ställning
Förbundets utveckling - risker och möjligheter

TABELLER

Resultaträkning
Balansräkning
Kassaflödesanalys
Noter 2015

Karta över SÄRF

26

Ett tryggt och olycksfritt samhälle för alla

Dygnet runt, 365 dagar om året, finns vi för invånarnas säkerhet och upprätthåller beredskap för att hantera olika typer av olyckor. Vi är omkring 500 anställda och tillsammans arbetar vi för att nå visionen om ett tryggt och olycksfritt samhälle för alla.

Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund, SÄRF, är ett kommunalförbund som organiserar och driver räddningstjänst i sex kommuner: Borås, Bollebygd, Mark, Svenljunga, Tranemo och Ulricehamn.

Uppdrag

Vi har i uppdrag att förhindra och minska konsekvenserna av olyckor hos alla som bor, verkar och vistas i vårt område. Vi arbetar före, under och efter olyckor och kriser genom att:

Informera

Vi informerar, utbildar och kommunicerar för att förebygga oönskade händelser och skapa ett tryggare samhälle.

Stödja

Vi stödjer våra medborgare och kommuner i skyddet mot olyckor och kriser.

Hantera

Vi genomför insatser vid risker, olyckor och kriser för att rädda och skydda människor, egendom och miljö.

Utveckla

Vi deltar i utvecklingen av samhällets trygghets- och säkerhetsarbete samt utvecklar vår egen förmåga.

Vår organisation är anpassad för att driva och stödja räddningstjänstuppslagets fyra skeden. Dessa beskrivs allmänt nedan och mer i ingående för 2015 i efterföljande delar.

Förebygga

Räddningstjänstens förebyggande arbete fokuserar på information, rådgivning, utbildning och tillsyn. Uppdraget tillgodoser lagstiftningens krav på skydd, säkerhet och trygghet i samhället på lokal nivå. Arbetet bygger på nära samverkan med medborgare, näringsliv samt medlemskommunerna och bedrivs med ett medvetet samhällsperspektiv.

Exempel på uppgifter är risk- och sårbarhetsanalyser, medverkan i samhällsplaneringen, utbildning till olika målgrupper samt råd och information till enskilda.

Räddningsinsatser

Uppgiften innebär att upprätthålla beredskap för att dygnet runt kunna utföra räddningsinsatser vid bränder och andra olyckor.

Arbetet innebär att utveckla och vidmakthålla kompetens, metoder och tekniska resurser för att vara väl förberedda för räddningsinsatser samt att kunna stötta kommunerna vid kris. Övning och utbildning är därför en del av varje arbetspass för personal i utryckande tjänst.

Uppföljning

För att optimera verksamheten och möta riskbilden i samhället har vi behov av att identifiera, dokumentera och analysera enskilda risker, tillbud och olyckor.

Uppföljning innebär att lära av inträffade olyckor och räddningsinsatser för att undvika upprepningar och ta tillvara erfarenheter både i det olycksförebyggande arbetet och i de insatsoperativa beredskapsförberedelserna.

Stöd till kommunerna

Stödet innebär att biträda medlemskommunerna vid svåra samhällsstörningar eller extraordinära händelser. Det kan ske genom samverkan och stöd med räddningstjänstens kompetens och resurser.

Verksamhet 2015

SÄRF har under 2015 sett en ökning av antalet utryckningar samtidigt som det varit fortsatt svårt att rekrytera. Tillsynsverksamheten har tydligt påverkats av de stora flyktingströmmar som under andra halvan av året nått Sverige. I övrigt har vi fokuserat på att utveckla vår verksamhet enligt de mål som är fastställda i vårt handlingsprogram.

Insats och beredskap

Vår operativa personal är utbildad, övad och förberedd för att kunna agera vid en mängd olika uppdrag.

Under året har vi haft 87 personer i beredskap. Dessa är fördelade på heltids- och deltidstationer. Utöver beredskapsförlagd personal så finns även 6 räddningsvårn att tillgå vid räddningsinsatser.

Rekrytering

Den största delen av beredskapsförlagd utryckningspersonal inom SÄRF består av RIB-personal, i dagligt tal deltidanställda brandmän. Det har under flera år varit svårt på flera av våra orter att fylla det rekryteringsbehov som finns. Vi försöker ständigt hitta nya vägar för att lyckas bättre med rekryteringen och även vara flexibla med tjänstgöringen för att tillgodose krav från arbetsgivare. Trots detta har vi orter med en hög arbetsbelastning på befintlig personal och i något fall har SÄRF tvingats gå ner i bemanning för att skapa en någorlunda hållbar arbetssituation. För en räddningstjänst med så pass hög andel beredskapsförlagd personal som inom SÄRF är rekryteringsfrågan oerhört viktig.

IVPA

I SÄRF åker idag 14 stationer på så kallade IVPA-larm (i väntan på ambulans) varav två är räddningsvårn. Under 2014 blev avtalet med Södra Älvsborgs Sjukhus uppsagt.

Förhoppningen är att det inom kort skrivs ett gemensamt avtal gällande IVPA för hela Västra Götaland. I avvaktan på ett sådant avtal har Direktionen beslutat att SÄRF fortsätter att åka på IVPA-larm enligt tidigare avtal. Under 2015 ryckte SÄRF ut på 661 IVPA-larm.

Lokaler

Inom förbundet finns idag 24 brandstationer. Det är av stor vikt att det bedrivs ett kontinuerligt underhållsarbete vid dessa stationer samtidigt som det även finns behov av särskilda insatser.

Brandstationen i Horred har under en längre tid haft problem med lokalerna som bland annat medfört att byggnaden har satt sig och som en följd blivit ansatt av fukt med påföljande mögelproblem. Under sista kvartalet av 2015 påbörjades arbetet med att riva brandstationen och förhoppningsvis finns en ny station i drift till sommaren 2016.

Insatser under 2015

Under året har vi larmats ut 2954 gånger, en ökning från föregående år med 330 larm.

Den vanligaste larmtypen är fortsatt ”automatlarm, ej brand” som står för drygt 25 procent av det totala antalet larm.

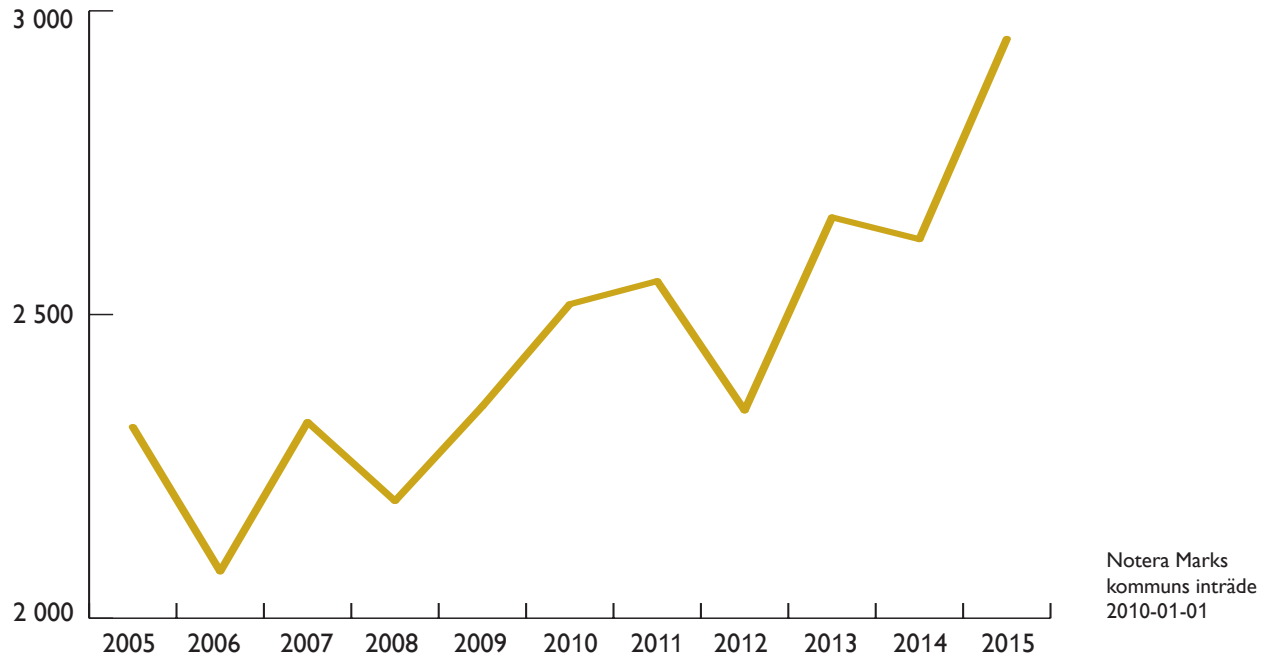

En av årets händelser

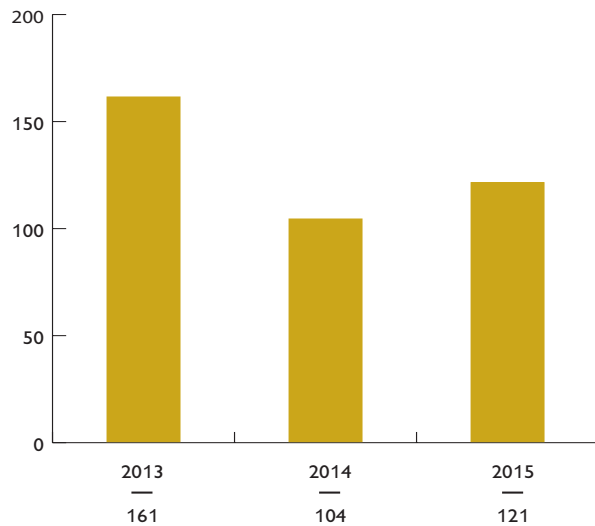
Ett kontinuerligt lärande är viktigt för utvecklingen av SÄRF:s operativa förmåga. Det är bland annat av denna anledning våra insatser följs upp. Under sommaren 2015 larmades våra styrkor till brand i en industribyggnad. Inledningsvis fanns det uppgifter om att det kunde finnas personer kvar i byggnaden. Dessa uppgifter visade sig vara felaktiga då personerna hade lyckats ta sig ut på egen hand. Arbetet fokuserades då istället på att förhindra vidare brandspridning och på att släcka branden. Det fanns svårigheter i detta arbete beroende på brandbelastning och hårda vindar och alla initiala

begränsningslinjer lyckades inte hållas. Det som klart framstår efter branden är att räddningstjänstens insats trots allt räddade betydande ekonomiska värden. I den utredning som gjorts framkommer även att det funnits gasflaskor i de delar av byggnaderna som räddades men även i de brandutsatta delarna. Räddningstjänstpersonal har alltså under arbetet befunnit sig i riskområdet för en eventuell flasksprängning. Detta har medfört att SÄRF ser över rutinerna för insatser där det befaras finnas brandutsatta gasflaskor och den utbildning som personalen får.

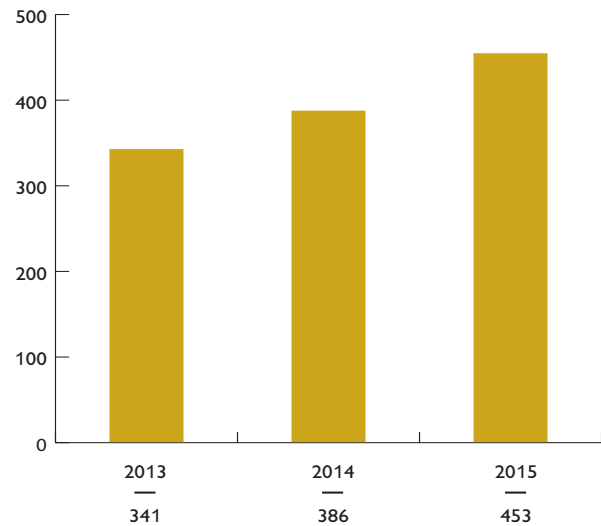
Antal skadehändelser i SÄRF 2005-2015

Antal bostadsbränder 2013-2015

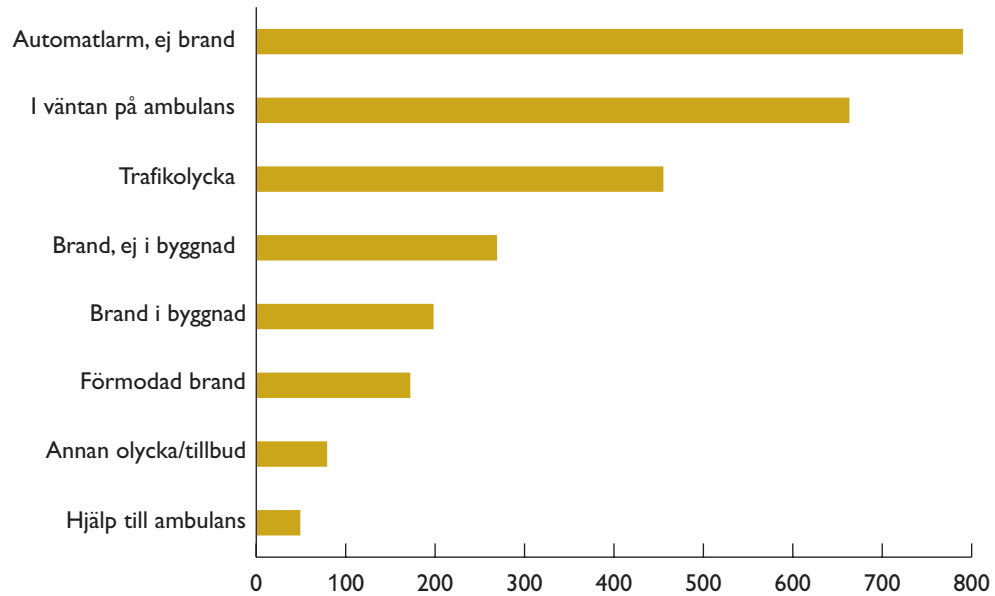

Insatser vid trafikolyckor 2013-2015

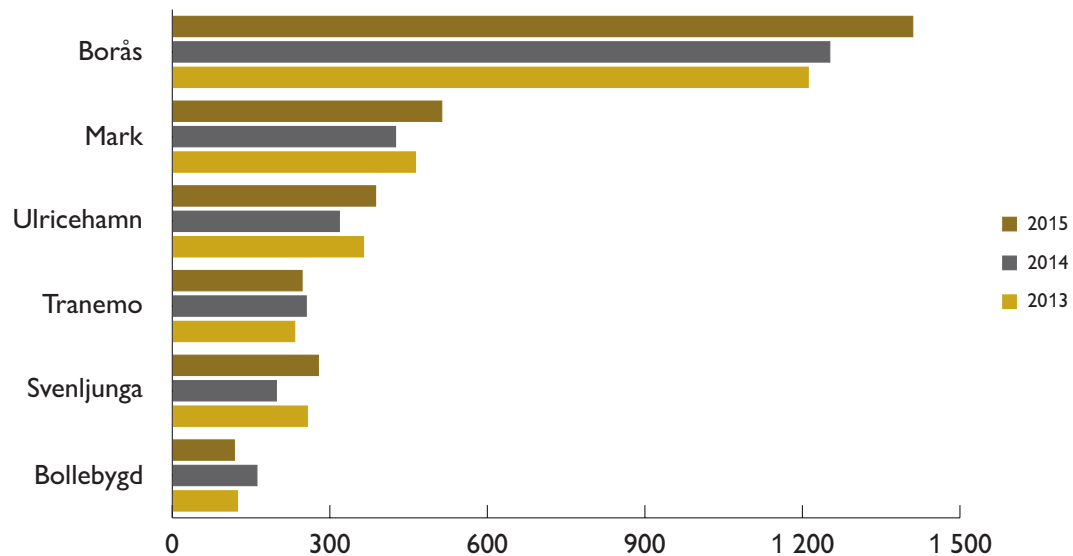

Antal larm fördelade på vanligt förekommande insatser

Antal insatser per medlemskommun 2013-2015

Under 2015 har

2 803

personer genomgått
vår brandutbildning

Förebyggande

Vi har i uppdrag att förhindra och minska konsekvenserna av olyckor för alla som bor, verkar och vistas inom vårt område. Det förebyggande arbetet ska vara omvärldsbaserat och avser såväl förebyggande mot brand som att verka för att åstadkomma skydd mot andra olyckor. Vårt förebyggande arbete sker på bred front och vi försöker ständigt anpassa och förbättra formerna för detta arbete.

Under andra halvan av 2015 uppstod en nationell situation med stora flyktingströmmar till Sverige. Detta påverkade SÄRF:s förebyggandearbete då mycket tid och resurser fick omfördelas för att hantera den akut uppkomna situationen. Arbetet har inneburit att tillsynsverksamheten har styrts till att kontrollera denna typ av verksamheter. Det har också inneburit att SÄRF har fått verka som stöd till andra kommunala förvaltningar och Migrationsverket gällande brandskydd i fastigheter där flyktingar placerats i väntan på handläggning.

Samhällsplanering

Under året har vi fortsatt vårt täta arbete med medlemskommunernas planavdelningar och utvecklat en större förståelse för varandras intressen. Samarbetet med planavdelningarna har lett till att SÄRF har kunnat vara med tidigt i riskreducerande arbete och har uppnått ett bättre samarbete med andra kommunala förvaltningar och bolag i planprocessen. Under 2015 har vi även lagt grunden för ett framtida arbete med ett större helhetsgrepp kring risker vid farligt godsleder.

Bygglov

Vi har genomfört utbildning för alla förbundets byggnadsinspektörer och handläggare i brandskyddsfrågor vid enklare bygglovsärenden. Detta har bidragit till ett närmre samarbete med medlemskommunernas byggnadsnämnder i samband med bygglovsärenden. Nya byggregler har implementerats i verksamheten.

Rådgivning och information

De frågor vi får från allmänheten kring brandskydd handlar framför allt om förvaring av brännbart material i trapphus, utrymningsfrågor, brandvarnaranvändning, handbrandsläckare samt förvaring av brandfarlig vara i hemmet. Under året har ett flertal informationskampanjer genomförts i syfte att informera allmänheten hur de ska stärka sin förmåga att förebygga och hantera en olyckssituation.

SÄRF har i samverkan med brandskyddsföreningen utbildat och informerat ett stort antal fastighetsägare i förbundet om hur de ska kunna uppfylla sitt ansvar gällande brandskyddsfrågor. Brandinformation på under en timma genomförs frekvent utan kostnad till exempelvis bostadsrätts-, invandrarföreningar och skolelever. Information och stöd till brandskyddsansvariga inom SÄRF:s område ingår i de avtal som träffats med våra medlemskommuner.

Tillsyn LSO

Under 2015 har 160 tillsyner enligt lagen om skydd mot olyckor (2003:778) utförts. Som tidigare har en relativt stor del av tillsynsarbetet inriktats mot samlingslokaler med serveringstillstånd. Resterande tillsynsbesök har varit spridda på olika typer av verksamheter, däribland vårdboenden, industrier, skolor, förskolor och badplatser. Som ett led i att försöka stärka brandskyddet i bostäder genomfördes under hösten ett utbildningsprojekt med temat ”Brandskydd i flerbostadshus” tillsammans med Brandskyddsföreningen Väst. Totalt arrangerades 5 informationsträffar med representanter för fastighetsägare och bostadsrättsföreningar i hela förbundet.

Tillsyn LBE

2015 tog SÄRF över hela hanteringen för tillstånd av

brandfarliga och explosiva varor. Totalt slutfördes 34 av de 54 tillstånd för brandfarlig vara som inkom under 2015. Antalet tillstånd för explosiv vara uppgick till 36 stycken, 30 av dessa slutfördes under året. Tillstånd för brandfarlig vara har minskat jämfört med 2014. Tillstånd för explosiv vara har ökat något.

För att säkerställa att hantering och förvaring sker på ett säkert sätt utför SÄRF även tillsyn i verksamheter där brandfarlig- eller explosiv vara hanteras. Under 2015 har vi genomfört tematillsyner på bensinstationer.

Insatsuppföljning

SÄRF:s insatsuppföljningar består av två delar, dels vad som orsakat olyckan och dels hur räddningsinsatsen gick. Att följa upp våra insatser och ta tillvara på erfarenheter, både bra och mindre bra, är en del i vår strävan att ständigt bli bättre. Under 2015 antogs nya riktlinjer för insatsuppföljning och nytt för året var att 4 brandmän/styrkeledare utbildades och började arbeta med enkla insatsuppföljningar som en dagtidssyssla. Totalt genomfördes 19 insatsuppföljningar, utöver den vanliga insatsrapporteringen.

Automatiska brandlarm

SÄRF arbetar med utveckling och hantering av automatlarmsfrågor. Det inkluderar arbete med allt från kundkontakt, utbildning av egen personal till återkoppling av larm. Under året anslöts cirka 30 nya larmanläggningar till SÄRF och totalt var 786 larmanläggningar anslutna under 2015.

Sotning och brandskyddskontroll

I förebyggande syfte sker sotning och brandskyddskontroll av

fasta förbränningsanordningar samt imkanaler i restauranger och storkök. Det är SÄRF som ansvarar för att det genomförs men det praktiska arbetet utförs av entreprenörer. Under 2015 har nya sotningsfrister arbetats fram som trädde i kraft vid årsskiftet. Dessutom har två kurser i egenotning hållits.

Övrigt säkerhets- och trygghetsarbete

Vi har under året medverkat i kommunernas säkerhets- och trygghetsarbeten, bland annat genom deltagande i lokala brottsförebyggande råd, POSOM-grupper, trygghetsvandringar och arbete med sociala risker.

Vi deltar i samverkansprojektet Borås Rent och Snyggt tillsammans med Borås Stad, Borås Energi och Miljö, AB Bostäder och polisen. Inom projektets ramar drivs Mobile Info Center vars syfte är att nå invandrargrupper med samhällsnyttig information så som brandsäkerhet och avfallshantering. Vi har nyttjat Mobile Info Center för att sprida information i områden som drabbats av anlagda bränder under året.

SÄRF har ett avtal med Borås Stad som rör en administratörstjänst för Civilförsvarsförbundet. Civilförsvarsförbundet ansvarar för utbildningen av Borås Stads Frivilliga Resursgrupp, FRG. Frivilliga Resursgruppens uppgift är att finnas till hands för kommunen och räddningstjänsten när de ordinarie resurserna behöver förstärkas i utsatta lägen. Det kan till exempel vara vid en stor olycka eller brand, plötslig översvämning eller annan så kallad extraordinär händelse. Civilförsvarsförbundet Borås har i dagsläget drygt 210 medlemmar.

Medlemskommunernas krisberedskap

SÄRF har avtal med Borås Stad, Marks kommun

och Ulricehamns kommun för att leverera tjänsten säkerhetssamordnare. I tillägg har SÄRF avtal med alla medlemskommuner om tjänsten krisberedskapshandläggare. I uppdraget ingår bland annat att bistå vid utbildningar och övningar samt att arbeta med nätverken för samverkan inom det geografiska områdesansvaret. Varje kommun ska förbereda sig för att kunna motstå och hantera olika samhällsstörningar. Vid en händelse ska man kunna leda sin organisation och fatta beslut för att minska konsekvenserna av det inträffade. Samtidigt svarar man för att inblandade aktörer samverkar och att samordna informationen till allmänheten.

Extern utbildning

Vi bedriver utbildning på en rad olika sätt för att öka förmågan hos individer och grupper att hantera risker. Vi möter årligen en mängd personer i utbildningssituationer som rör alltifrån brandkunskap till sjukvård. Vi utbildar även andra räddningstjänster, bland annat i släckmetoder. Vi har mött och utbildat 7 271 personer i alla åldrar under 2015.

Under året har vi ingått avtal med alla sex kommuner gällande utbildning av deras personal i brandskydd och hjärt-lungräddning.

Barn och unga

SÄRF samarbetar sedan länge med Navet Science Center. Vi har tillsammans tagit fram ett koncept som riktar sig till elever i årskurs 5-6. Brandkunskap vävs in i en historia där eleverna får agera brandtekniker med syftet att motverka anlagda bränder och öka medvetenheten kring en brands konsekvenser. Under 2015 har 60 sådana utbildningar genomförts för totalt 369 elever.

Vår personal har besökt förskolor och skolor i vårt område.

Vi har mött
och utbildat över

7 000

personer i alla åldrar
under 2015

Flera av dessa besök har gjorts i samband med anlagda bränder där vi medverkat i uppföljning med elever och skolledning.

De återkommande aktiviteterna Brandman för en dag och Brandman på turné hölls sommaren 2015. Brandman för en dag riktar sig till ungdomar i åldrarna 11-15 år. De får prova på moment som ingår i brandmannayrket på vår övningsanläggning, bland annat med syfte att förebygga anlagda bränder. Brandman på turné riktar sig till en bred allmänhet. Prova-på-stationer med brandsläckning och hjärt-lungräddning arrangerades på flera publika platser runt om i förbundet. Två brandmän och ett antal sommarjobbade ungdomar höll i verksamheterna som genomfördes parallellt.

Vi driver verksamheten Människan bakom uniformen, MBU, och tillsammans med polis, ambulans och Borås Stad. I MBU får ungdomar mellan 15-20 år, under nio veckor, en inblick

i blåljusyrkenas vardag och lära känna människan bakom uniformen. Syftet är bland annat att slå hål på fördomar och verka brottsförebyggande. Två omgångar genomfördes under 2015 och verksamheten kommer att fortsätta under 2016.

Administration

Administrationen ansvarar för att utveckla administrativa rutiner och system som motsvarar dagens behov och öppnar möjligheter inför framtiden samt för att kunna erbjuda en hög servicenivå till kunder och anställda.

Under 2015 har vi genomfört ett antal projekt såsom implementering av en ny, modern och tillgänglig hemsida för information och med möjlighet till interaktion, uppgradering av affärssystemet Agresso till Milestone 4 samt införande av elektronisk inläsning av leverantörsfakturer.

Personal

Året har medfört en hel del arbete med bemanning med åtta externa rekryteringar och ett antal interna tillsättningar. Vi fortsätter med att utveckla arbetsmiljöarbetet vilket bl. a inneburit att Kamratstödsgruppen utvecklats och fått en mer aktiv roll.

Konflikt Brandmännens Riksförbund

Brandmännens Riksförbund (BRF) är den fackliga organisation som inom SÄRF främst organiserar brandmän i beredskap. Förhandlingarna mellan BRF och Sveriges kommuner och landsting om nytt centralt kollektivavtal strandade och ledde till att stridsåtgärder inleddes den 15 juni. För SÄRF:s del innebar detta en hel del arbete med tolkning av stridsåtgärdernas innebörd på lokal nivå samt information inom organisationen. Den operativa verksamheten påverkades främst genom att bemanningen enligt handlingsprogrammet vid några enstaka tillfällen inte kunde upprätthållas. Den 21 juli träffade de centrala parterna överenskommelse om ett nytt kollektivavtal och konflikten avslutades.

Rekrytering av ny chef

SÄRF:s nuvarande räddningschef kommer att gå i pension under år 2016. Rekryteringsprocessen för ny chef inleddes i juni och avslutades i december. Tjänsten kommer att tillsättas med en förbundsdirektör och beslut tas i direktionen i januari 2016.

Heltidspersonal

Under året har 7 personer avgått och 7 nyanställts på tillsvidareanställningar vid våra heltidskårer och bland dagtidspersonalen. Vid årsskiftet fanns 134 anställda inklusive tidsbegränsat anställda. Personalomsättningen var 6,7 % och sjukfrånvaron under året var 3,08 %.

Antal anställda

Antalet anställda inklusive vikarier och räddningsvårn uppgick 2015-12-31 till 479 personer, 27 kvinnor och 452 män. Fördelning på personalgrupper enligt nedan:

Personalgrupp	2015	2014	2013
Ledning, administration, förebyggande, utbildning, drift	43	39	39
Heltidsanställd utryckningspersonal, Borås heltidskår	53	53	54
Heltidsanställd utryckningspersonal, Skene heltidskår	23	22	20
Insatsledare stationerade i Borås	12	12	12
Insatsledare, dagtid med beredskap, stationerade i Skene	3	4	4
Räddningstjänstpersonal i beredskap fördelade på 17 kårer	283	292	309
Personal i räddningsvårn fördelade på sex orter	62	61	61
Totalt	479	483	499

RiB-kårer

Under år 2015 har 16 personer avgått och 15 personer nyanställts vid våra kårer med räddningstjänstpersonal i beredskap, förkortat RiB. Vid årsskiftet fanns 283 anställda. Personalomsättningen var 5,6 %. Sjukfrånvaron för samtliga kårer med räddningstjänstpersonal i beredskap uppgick till 0,92 %.

Rekryteringsvårigheter finns på ett flertal deltidskårer inom SÄRF och tendensen är likadan över stora delar av landet. För att förbättra rekryteringsunderlaget har vi bl. a använt oss av riktade utskick via posten, radioannonsering och öppet hus på ett antal orter.

I Sätilla genomfördes ett riktat utskick via brev som följdes upp av telefonkontakt vilket många upplevde som mycket positivt. Gensvaret blev bra och resulterade i fyra sökande.

Som ett led i att locka fler till yrket finns möjlighet till praktik och under året har tolv personer praktiserat på flera av förbundets RiB-kårer. Fyra av dessa anställdes sedan som brandman/RiB under år 2015. Ytterligare fyra har sökt tjänster för tillträde under våren 2016.

Räddningsvårn

Vi har sex räddningsvårn där totalt 62 personer ingick vid årsskiftet. Räddningsvårnen finns i Borgstena, Hedared, Hökerum, Liared, Långhem och Töllsjö. På varje ort ingår normalt 10-12 personer i räddningsvårnet. Under året har två avgått och tre antagits.

Jämställdhet

Räddningstjänsten verkar för att kunna rekrytera fler kvinnor till befattningar i utryckningstjänst. Erfarenheterna av kvinnor i verksamheten är positiv yrket lämpar sig lika bra för kvinnor

som för män. SÄRF har vid årsskiftet 13 kvinnor anställda som brandmän i beredskap och en kvinna anställd vid Skene heltidskår. Inom övriga personalkategorier är 13 kvinnor anställda. Vi ser gärna fler kvinnliga sökande till de tjänster som kontinuerligt blir lediga inom alla yrkeskategorier.

Arbetsmiljö

Elva arbetsskador har anmälts under året. Merparten av dessa inträffade i samband med räddningsinsats, fysisk träning och övning. En tillbudsrapport ska skrivas då något inträffat som inte denna gång medfört personskada men som ska åtgärdas för att undvika skador i framtiden. Åtta tillbud anmälades under 2015.

SÄRF har inlett ett arbete med att utarbeta riskanalyser inom ett flertal områden. Vid årsskiftet fanns tolv riskanalyser klara.

Under hösten 2014 utbildades SÄRF:s Kamratstödsgrupp och rutiner har setts över. Under året har Kamratstödsgruppen utvecklat arbetet med att stödja vår egen personal efter svåra insatser.

Provtagning avseende alkohol och droger har genomförts på alla nyanställningar och alkotestning görs vid varje arbetspass för personal anställda vid Borås och Skene heltidskårer samt dagtidspersonal. För brandmän i beredskap vid RiB-kårer och personal vid räddningsvårn görs slumpmässiga alkoholkontroller. Under året har 154 kontroller genomförts.

Företagshälsovård

SÄRF har avtal med Avonova Hälsa AB, för företagshälsovård. I avtalet ingår främst hälsoundersökningar enligt AFS för personal som ska utföra Rök- och kemdykning samt förebyggande hälsoinsatser.

Tidsanvändning för heltidsanställd personal

	2015		2014		2013	
	i timmar	i %	i timmar	i %	i timmar	i %
Schemalagd tid						
Schemalagd tid	276 750	100,00	282 385	100,00	284 571	100,00
Frånvaro						
Semester	29 600	10,40	28 378	9,97	29 302	10,30
Sjukdom och rehabilitering	8 751	3,08	7 888	2,77	7 252	2,55
Föräldrarledighet	4 418	1,55	4 673	1,64	5 541	1,95
Vård av sjukt barn	632	0,22	549	0,19	600	0,21
Komptid, uttag	141	0,05	139	0,05	150	0,05
Förskjuten arbetstid, uttag	321	0,11	313	0,11	126	0,04
Annan ledighet	3 426	1,20	4 664	1,64	3 603	1,27
Summa frånvaro	47 289	16,62	46 604	16,38	46 574	16,37
Återstår arbetad tid	229 462	83,38	235 781	83,62	237 997	83,63
Arbetad tid utöver schema						
Övertid	2 007		2 260		1 386	
Förskjuten arbetstid och fyllnadstid	203		330		387	
Summa arbetad tid utöver schema	2 210		2 590		1 773	
Totalt arbetad tid	231 672		238 371		239 770	
Utbetald övertid i tkr (exkl PO)	990		1 013		637	

Inarbetad tid 2015-12-31

	2015		2014		2013	
	Antal	Värde tkr	Antal	Värde tkr	Antal	Värde tkr
Sparade semesterdagar	2 978	6 412	2 733	5 831	2 624	5 468
Komptid, timmar	701	211	761	229	925	259
Flexetid, timmar	3 265	1 049	3 378	1 084	3 419	1 097
Förskjuten arbetstid, timmar	1 077	346	1 376	442	1 486	477
Inarbetad skuld till personalen		8 018		7 586		7 301

Personalstatistik

Antal anställda innefattar tillvidareanställda och långtidsvikarier.
Avgångar och nyanställda omfattar endast tillsvidareanställningar.

	2015	2014	2013
Borås och Skene heltidskårer samt dagtidspersonal			
Antal anställda	134	130	129
varav kvinnor	14	14	14
varav män	120	116	115
Avgångar under året	7	8	4
Nyanställda under året	7	5	3
Personalomsättning	6,70%	6,15%	4,68%
Sjukfrånvaro	3,08%	2,77%	2,55%
Medellålder			
Borås	42	43,12	43,06
Skene	42	40,95	41,29
Dagtidspersonal	46	46,50	46,95
RiB-personal			
Antal anställda	283	292	309
varav kvinnor	13	13	15
varav män	270	279	294
Avgångar under året	16	26	29
Nyanställda under året	15	15	22
Personalomsättning	5,6%	8,90%	9,38%
Sjukfrånvaro	0,92%	1,78%	2,52%
Medellålder	43	41,10	40,83

Ekonomi

SÄRF redovisar ett positivt resultat för 2015 på 1,8 Mkr. Resultatet är därmed plus 1,8 Mkr jämfört med budget och resultatförbättringen består till största delen av lägre pensionskostnader.

God ekonomisk hushållning

God ekonomisk hushållning innebär att förbundet uppfyller det finansiella målet, det vill säga uppnår minst nollresultat, och samtidigt visar att verksamhetsmålen enligt handlingsprogrammet för skydd mot olyckor uppfylls.

God ekonomisk hushållning innebär också att förbundets ekonomiska utrymme är överordnat verksamhetens ambitionsnivå.

Finansiellt mål

Förbundet budgeterar årligen utifrån överenskomna medlemsavgifter. Förbundet förväntas inte generera överskott utan målet är nollresultat varje enskilt år. Det finansiella målet för 2015 uppfylls genom ett positivt resultat på 1,8 Mkr.

Årets resultat

Resultat efter finansiella intäkter och kostnader uppgår till plus 1,8 Mkr på en omsättning som uppgår till 165,8 Mkr (162,7 Mkr för 2014).

Vidare redovisas delposterna som ingår i årets resultat.

Verksamhetens intäkter

Förbundets intäkter uppgår till 19,0 Mkr och består av uppdragsutbildningar, automatiska brandlarmstjänster, myndighetsutövning och övriga avtalstjänster.

Intäkterna har legat på en jämn nivå de sista åren om man bortser från tidigare års utbetalningar från AFA samt att det 2014 ingår intäkt från vårt deltagande i skogsbranden i Västmanland.

Mkr	2015	2014	2013	2012
Årets resultat	1,8	3,3	3,3	3,5
Intäkter	19,0	20,3	21,0	23,0

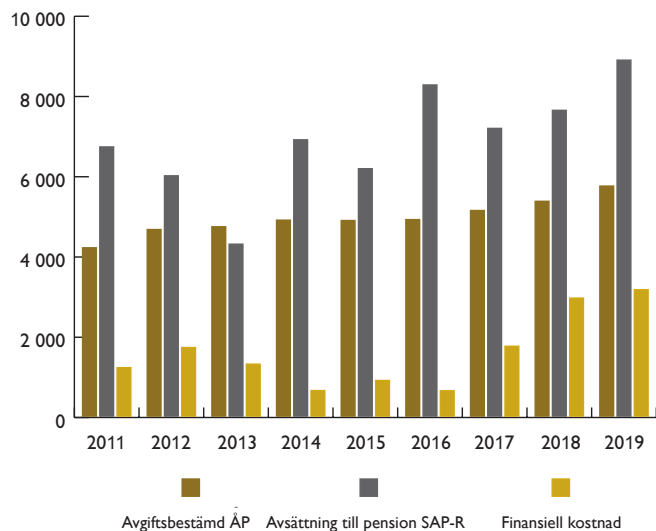

Personalkostnader

Personalkostnader inklusive pension utgör 72,3% av förbundets totala kostnader.

Kostnaden för lön och sociala avgifter är 2,7% högre än föregående år inklusive genomförd lönerrevision.

Pensionskostnader baseras på uppgifter från pensionsbolaget KPA som gör en bedömning utifrån prognos för Pris och Inkomstbasbelopp, inflation och löneökningar. Pensionskostnaden är något lägre än föregående år.

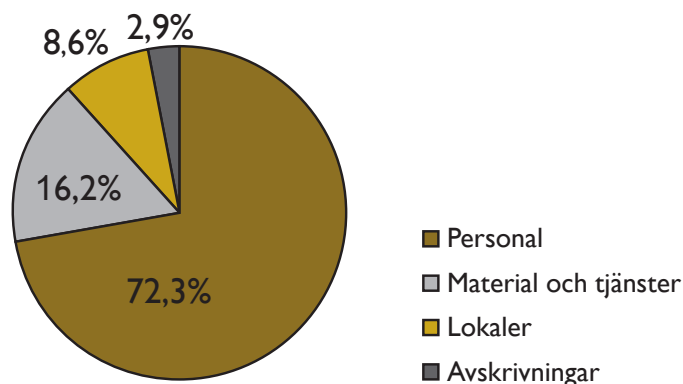

Övriga verksamhetskostnader

Förbundets övriga kostnader utgörs av kostnader för lokaler, materiel och tjänster.

Mkr	2015	2014	2013	2012
Verksamhetens kostnader inkl. avskrivningar	163,4	159,4	157,0	155,7

Verksamhetens kostnader 2015

Medlemsavgifter

Medlemskommunerna ersätter förbundet genom avgifter för att utföra uppdraget enligt handlingsprogrammet.

Kommunbidraget är förbundets största intäkt och uppgår till 146,8 Mkr vilket är en höjning från 2014 med 3,0%. Detta innebär en bidragsfinansiering av verksamheten på 89,8%.

	Bollebygd	Borås	Mark	Svenljunga	Tranemo	Ulricehamn	Summa
Ägarandel 2015	5,08%	49,78%	20,25%	6,12%	6,79%	11,98%	100,00%
Kommunbidrag 2015	7 457 tkr	73 077 tkr	29 727 tkr	8 984 tkr	9 968 tkr	17 587 tkr	146 800 tkr
Antal invånare 31/12 2015	8 799	108 488	33 906	10 506	11 619	23 494	196 812
Kostnad/invånare	847 kr	674 kr	877 kr	855 kr	858 kr	749 kr	746 kr

Finansnetto

Ränteintäkter har minskat 2015 pga låg räntenivå och utgörs av ränta på Internbanken, kostnadsränta hänförs till Pensionsskuld

Mkr	2015	2014	2013	2012
Finansnetto	-0,7	-0,02	-0,3	-0,7

Avskrivningar och investeringar

Avskrivningskostnaden är oförändrad jämfört med föregående år men är lägre än tidigare år då beslut om en ny avskrivningsplan togs i september 2013.

Mkr	2015	2014	2013	2012
Avskrivningar	4,7	4,7	6,3	5,8

Årets investeringar består huvudsakligen av nödvändiga reinvesteringar inom fordonsparken (reinvesteringar bör vara högre än avskrivningar, tidigare inflation gör att det är dyrare att köpa samma bil idag) och har uppgått till 3,9 Mkr (6,8 Mkr). Årets fordonsinvesteringar består av:

- 2 st Räddningsfordon
- 2 st Ledningsfordon
- 2 st Personbilar

Övriga investeringar utgörs av värmekameror, telefonväxel samt ett webb-projekt för ny hemsida.

Årets investeringar avviker mot Investeringsbudgeten med 7,9 Mkr och avvikelserna består av pågående investeringar som kommer att slutföras under 2016:

- Höjdfordon
- Räddningsfordon

Utvärdering av Ekonomisk Ställning

Förbundet använder ej avsättning till Resultatutjämningsreserv. Balanslikviditeten är stärkt och kassalikviditeten är 83,6 Mkr. Eget kapital uppgår till 35,4 Mkr och ska täcka den ansvarsförbindelse som finns för Pensionsutfästelse före 1997 på 15,1 Mkr samt förbundets risker.

% och Mkr	2015	2014	2013	2012
Balanslikviditet (Oms. tillgång/kortfristig skuld i %)	284%	265%	247%	232%
Rörelsekapital (Oms. tillgång - kortfristig skuld)	59,8	52,2	48,0	40,7
Soliditet (Eget kapital/tillgångar)	29%	29%	28%	26%

Förbundets utveckling - risker och möjligheter

Förbundet står inför många utmaningar när det gäller utveckling av räddningstjänst och förebyggande arbete.

Samverkan i olika former med räddningstjänster, medlemskommuner, andra kommuner samt statliga myndigheter, regionen och andra organisationer blir alltmer angeläget.

Arbetsmetoder, val av tekniska lösningar och ökad uppmärksamhet på arbetsmiljörisker driver utvecklingen inom räddningstjänst.

Vi måste säkerställa drift och funktionalitet hos IT-system som förutom verksamhetssystem, vilka används i det dagliga arbetet inom förebyggande och uttryckande verksamhet, också omfattar ekonomi, personalsystem, automatlarmshantering, kommunikation via Rakel, radiosystem och telefoni.

Det finns en sårbarhet då vissa förhållanden, som förbundet ej kan påverka, snabbt kan ändras.

Känslighetsanalys

Mkr	Påverkan
1% förändring av Medlemsbidraget	1,5
1% Löneförändring	1,2
1% förändrad diskonteringsränta påverkar pensionskostnaden	2,0
Självrisk i händelse av stor skada (0,02% av aktuell kommuns skatteunderlag föregående år)	3,7

Budgetsäkerhet och Prognossäkerhet

%	2015	2014	2013	2012
Budget avvikelser Årets resultat	+1,2	+2,3	+4,7	+3,8
Prognosavvikelse augusti Årets resultat	+1,2	+1,9	+1,4	+1,3

Budgetavvikelser har under tidigare år varit stora på grund av återbetalning från AFA som ej var budgeterat, svårigheter att prognostisera Pensionskostnader samt att vi budgeterar för full bemanning för RIB-anställda men att det i utfallet ingått cirka 7% vakanser.

Prognosavvikelser hänförs till Pensionskostnader.

För 2015 är Budgetavvikelsen 1,2 % och består av lägre kostnader för pension och RIB-anställda, lägre intäkt för räntor men högre från Automatiska brandlarm.

Resultaträkning

	Not	2015	2014
Verksamhetens intäkter	1	19 086	20 287
Verksamhetens kostnader	2	-158 685	-154 701
Avskrivningar	3	-4 725	-4 750
Verksamhetens nettokostnader		-144 324	-139 164
Kommunbidrag	4	146 800	142 422
Finansiella intäkter	5	52	554
Finansiella kostnader	6	-716	-531
Årets resultat		1 812	3 281

Balansräkning

		2015-12-31	2014-12-31
Kortfristiga fordringar	7	8 739	9 660
Kassa och bank		83 670	74 229
Omsättningstillgångar		92 409	83 889
Pågående investering	8	45	1 525
Maskiner och inventarier	9	29 773	30 526
Långfristiga fordringar	10	92	113
Anläggningstillgångar		29 910	32 164
Tillgångar		122 319	116 053
Kortfristiga skulder	11	32 557	31 676
Skulder		32 557	31 676
Eget kapital från föregående år		33 685	30 404
Årets resultat		1 812	3 281
Eget kapital		35 497	33 685
Avsättningar	12	54 265	50 692
Eget kapital, avsättningar och skulder		122 319	116 053
Ansvarsförbindelse	13	15 155	15 822

Kassaflödesanalys

Den löpande verksamheten

Rörelseresultat exkl. räntenetto
 Justeringar för poster som inte ingår i kassaflödet
 Avskrivningar
 Realisationsvinst vid försäljning av inventarier

Erhållen ränta

Erlagd ränta (*inkl. ränta på pension*)

Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital

Förändring i rörelsekapital

Ökning/minskning av fordringar

Ökning/minskning av kortfristiga skulder

Kassaflöde från den löpande verksamheten

Investeringsverksamheten

Förvärv av materiella anläggningstillgångar

Ökning/minskning av långfristig fordran

Kassaflöde från investeringsverksamheten

Finansieringsverksamheten

Förändring av avsättning till pension

Förändring av avsättning till särskild löneskatt

Försäljning av anläggningstillgångar

Kassaflöde från finansieringsverksamheten

Ökning/minskning av likvida medel

Likvida medel vid årets början

Likvida medel vid årets slut

Not

2015

2014

2 475

3 258

4 726

4 750

-123

-357

7 078

7 651

52

554

-715

-531

6 415

7 674

921

-3 065

882

-920

8 218

3 689

-2 493

-8 046

21

64

-2 472

-7 982

2 875

3 346

697

811

123

357

3 695

4 514

9 441

221

74 229

74 008

83 670

74 229

Redovisningsprinciper

Allmänna redovisningsprinciper

Kommunalförbundet tillämpar Kommunallagen (KL), lagen om kommunal redovisning (KLR) samt rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

Värderingsprinciper

Intäkter och kostnader

Periodisering av inkomster och utgifter har gjorts enligt god redovisningssed.

Fakturor överstigande 5 tkr exklusive moms har periodiseras.

Pensionskostnader

Förbundets pensionskostnader utgörs dels av under året utbetalda pensioner och pensionspremier, dels av årets förändring av kapitalvärdet av utgående och utfästa framtida pensioner.

Värdering av pensionsförpliktelserna är gjord enligt den av Sveriges Kommuner och Landsting antagna beräkningsmodellen för pensionsförpliktelser, RIPS 07.

Särskild avtalspension inom Räddningstjänst (SAP-R) är beräknad på pensionsålder 59,5 år.

Värdet av utfästa pensionsåtaganden redovisas under rubriken avsättningar.

Pensionsutfästelser före 1997-12-31 redovisas som ansvarsförbindelse.

Fordringar och Skulder

Fordringar har tagits upp till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Avsättning har gjorts för bedömda förlustrisker. Skulder har tagits upp till nominella värden.

Investering

En investering anses föreligga när tillgången är anskaffad för stadigvarande bruk, tillgången har en ekonomisk livslängd på minst 3 år och anskaffningsvärdet uppgår till minst ett halvt prisbasbelopp exkl. moms.

Avskrivningstider enligt plan på anskaffningsvärdet

Höjdfordon	18 år
Övriga stora fordon	14 år
Personbilar/Båtar/Maskiner	7/10 år
Räddningsmateriel	7/10 år
Radioutrustning	5 år
Elektronik/Kameror/Datorer	3 år

Noter

Not 1 Verksamhetens intäkter	2015	2014
Automatiska brandlarm	5 987	5 238
Myndighetsutövning	1 097	1 223
Uppdragsutbildning	4 499	4 332
Avtal	5 386	5 428
Bidrag från EU, AMS mfl	370	934
Uthyrning lokaler, fordon	763	1 537
Teknisk service	506	421
Övrigt	286	1 095
Realisationsvinst	192	79
Summa	19 086	20 287

Not 2 Verksamhetens kostnader	2015	2014
Löner och arvoden	78 861	76 882
Personalomkostnader	24 701	23 851
Pensioner	11 138	12 107
Personalsociala	3 430	3 016
Lokaler	14 075	13 990
Materiel	12 081	12 905
Främmande tjänster	14 399	11 950
Summa	158 685	154 701

Not 3 Avskrivningar enligt plan

Planenliga avskrivningar har beräknats på objektens anskaffningsvärden.

Not 4 Kommunbidrag	2015	2014
Bollebygd	7 457	7 235
Borås	73 077	70 899
Mark	29 727	28 840
Svenljunga	8 984	8 716
Tranemo	9 968	9 670
Ulricehamn	17 587	17 062
Summa	146 800	142 422

Not 5 Finansiella intäkter

Intäkter hänförliga till tillgodohavande på Borås Stads internbank.

Not 6 Finansiella kostnader	2015	2014
Ränta pensionsavsättning	715	512
Övriga finansiella kostnader	1	19
Summa	716	531

Not 7 Kortfristiga fordringar	2015	2014
Kundfordringar	4 720	5 055
Förutbetalda kostnader	3 838	2 401
Övriga fordringar	181	2 204
Summa	8 739	9 660

Not 8 Investeringar, Pågående investeringar	2015	2014
Ingående anskaffningsvärde	1 525	285
Omklassificeringar under året	-3 973	-285
Anskaffningar	2 493	1 525
Utgående anskaffningsvärde	45	1 525

Not 9 Anläggningstillgångar	2015	2014
Ingående anskaffningsvärde	129 557	123 083
Omklassificeringar under året	3 973	285
Anskaffningar	0	6 522
Försäljningar och utrangeringar	-1 894	-333
Utgående anskaffningsvärde	131 636	129 557
Ingående ackumulerande avskrivningar	99 031	94 614
Årets avskrivningar enligt plan	4 726	4 750
Försäljningar och utrangeringar	-1 894	-333
Utgående ackumulerande avskrivningar	101 863	99 031
Summa	29 773	30 526

Not 10 Långfristiga fordringar

Posten avser lån till RiB-personal för genomförande av körkortsutbildning

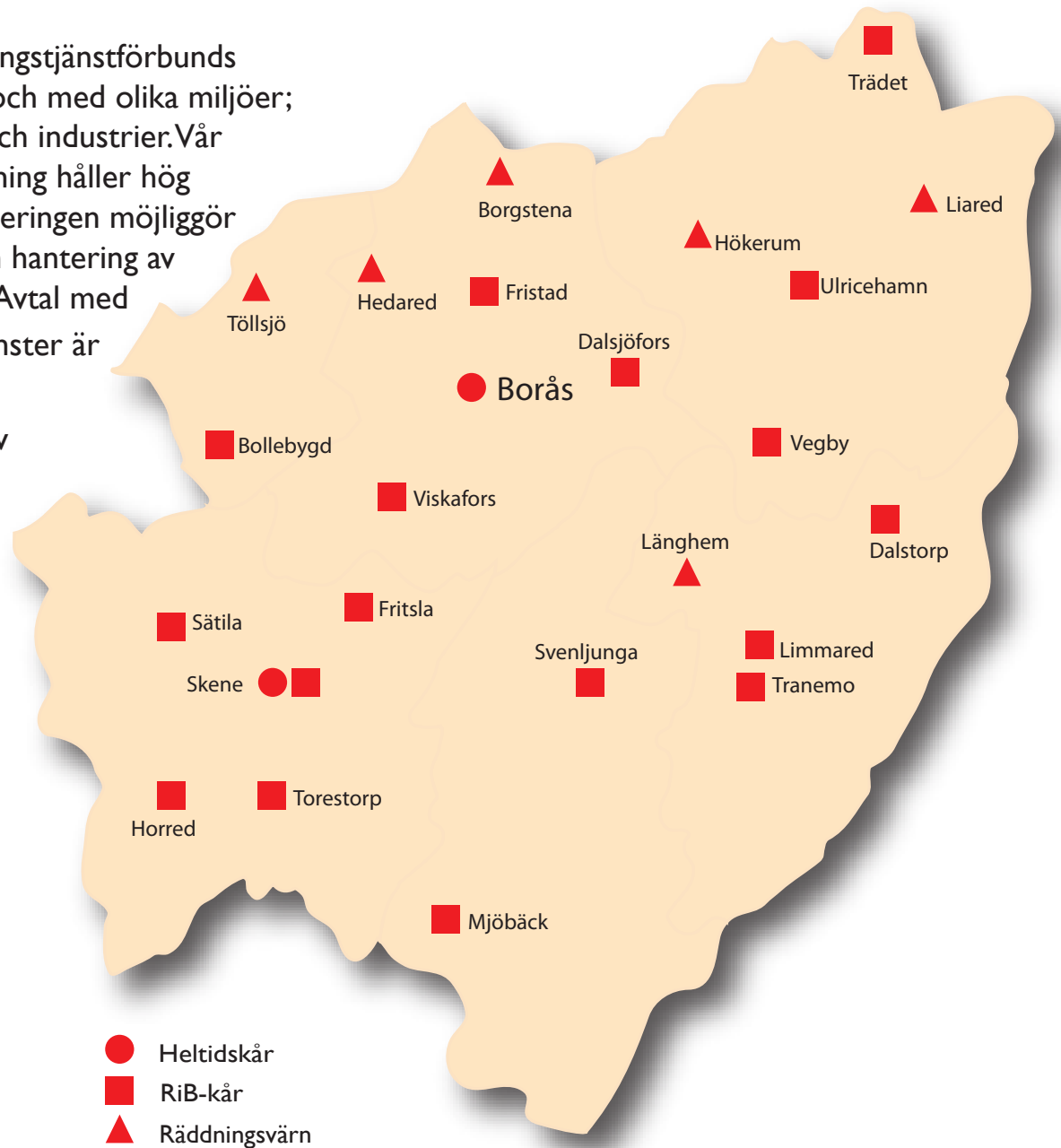
Not 11 Kortfristiga skulder	2015	2014
Leverantörsskulder	8 374	7 983
Semesterlöneskuld	8 018	7 586
Upplupna löner	2 342	2 129
Upplupna sociala avgifter	873	802
Arbetsgivaravgift	2 134	2 003
Moms	1 502	1 822
Pensioner, individuell del	3 923	3 930
Pensioner, löneskatt	832	821
Övriga interimsskulder	4 559	4 600
Summa	32 557	31 676

Not 12 Pensionsavsättning	2015	2014
Ingående balans	50 692	46 534
Utbetalningar	-2 121	-2 009
Ränta mm	633	587
Årets intjänande	4 363	4 768
Särskild löneskatt	698	812
Utgående balans	54 265	50 692

Not 13 Ansvarsförbindelse	2015	2014
Pensionsförpliktelse inklusive löneskatt (för tiden t.o.m. 1997)	15 155	15 822

Karta över SÄRF

Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbunds geografiska yta är stor och med olika miljöer; tätort, byar, landsbygd och industrier. Vår fordonspark och utrustning håller hög standard och dimensioneringen möjliggör både kraftansamling och hantering av flera insatser samtidigt. Avtal med omgivande räddningstjänster är också ett sätt att säkra insatsförmågan i delar av förbundet.

Direktionen för Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund

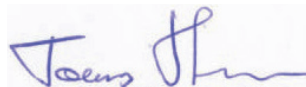
Borås 2016-03-11

Kjell Classon (s)
Ordförande

Ulf Sjösten (m)
TF Ordförande fr.o.m. 2015-05-22

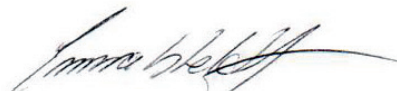
Tomas Johansson (m)
Vice ordförande

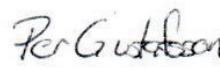
Crister Persson (c)

Torsten Lindh (s)

Emma Isfelt (s)

Per Gustafsson (s)

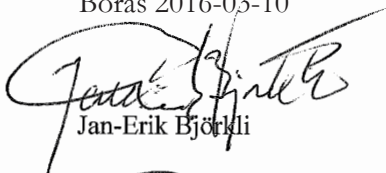
Revisionsberättelse 2015

Vi, av respektive fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (organisationsnummer 222000-0810) av dess direktion. Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll. Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper och pröva om verksamheten bedrivits enligt de uppdrag, mål, lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsned i kommunal verksamhet, förbundsordningen och revisionsreglementet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Vi bedömer sammantaget att direktionen i Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Vi bedömer att direktionens interna kontroll har varit tillräcklig. Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som direktionen uppställt.

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Borås 2016-03-10

Jan-Erik Björkli

Nils-Gunnar Blanc

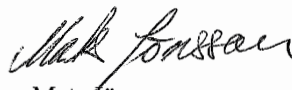
Per Wignäs

Roger Fogelström

Sture Ernstsson

Mats Jönsson

Södra Älvsborgs
Räddningstjänstförbund

Ett tryggt och olycksfritt samhälle för alla.

Dygnet runt, 365 dagar om året, finns vi för invånarnas säkerhet och upprätthåller beredskap för att hantera olika typer av olyckor.

